

Titel: Indlæge i diskussionen af Hjelmslevs OSG, [EFJ-OSG] 036-0050

Citation: "Indlæge i diskussionen af Hjelmslevs OSG, [EFJ-OSG] 036-0050", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 28. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_036-shoot-wacc-2005_0099_036_EFJ-OSG_0050_p28_bP27_TB00006/facsimile.pdf (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

skab paa dette punkt. Men maa nemlig ikke overse, at genstanden for den hidtidige sprogvidenskabs syntese og for glossematikens analyse ikke er den samme, saa at det ikke er absolute modsætninger. Syntesen fra enkeltfænomener til klasser foregaar indenfor systemet, ved analyse er der derimod tale om teksten (forløbet). Og naturligvis (har ~~Man~~) ogsaa hidtil i sprogvidenskaben først fundet de enkeltstørrelser, man generaliserede ud fra, ved en mere eller mindre fuldkommen tekstanalyse. Og paa den anden side følger der ogsaa i glossematiken en syntese efter analysen. Og dertil kommer endelig, at der ~~er~~, som Hjelmslev selv siger, indgaar et stort induktivt vundet erfaringsmateriale i forudsætningerne for hans teori. Forskellen mellem glossematiken og den hidtidige sprogvidenskab synes altsaa ikke at kunne bringes paa en saa simpel formel som analyse over for syntese, eller deduktion over for induktion. Derimod bestaar der den forskel, at Hjelmslevs metode skal gælde for alle sprog, og at han opstiller en nøje gennemtanke og ~~matematisk defineret~~ og i alle enkeltheder vel defineret analyseprocedure. Opstillingen af denne procedure er noget afgørende nyt.

Sprogteorien skal altsaa efter denne terminologi være "empirisk" og "deduktiv". Men desuden betegnes den som paa eengang "vilkaarlig" og "hensigtsmæssig". - At den skal være hensigtsmæssig, vil sige, at man skal vælge forudsætningerne saadan, at teorien bliver anvendelig paa et stort antal erfaringsdata. Da sprogteorien skal kunne anvendes til analyse af sproglige tekster, vil det være hensigtsmæssigt at begynde med at undersøge et stort udvalg af tekster i forskellige sprog, for derved at udfinde visse egenskaber, som er til stede ved alle de emner, som der er enighed om at kalde sprog, og derefter generalisere disse egenskaber og fastlægge dem definatorisk.

Paa grundlag af den givne definition opstilles nu en analyseprocedure, ved ~~hvilket~~ hvis hjælp alle tekster af den i definitionen forudsatte beskaffenhed kan beskrives. Denne procedure udfindes ved et beregningsarbejde, og her maa alle tænkelige muligheder tages med, uden at der dermed siges noget om, at de skulde være realiserede. Og teorien kan altsaa siges at være vilkaarlig i den forstand, at den ikke kan ~~afkræftes~~ eller afkræftes gennem erfaringen, ^(ligesom et matematisk ~~system~~ ^{system}) da det hele er et beregningsarbejde paa grundlag af den een gang givne definition. Men dette definitionsgrundlag kan som nævnt være mere eller mindre hensigtsmæssigt, og teorien dermed mere eller mindre anvendelig.

*

Især i ~~kapitel~~ ^{kapitel} paragrafferne 12-15 og